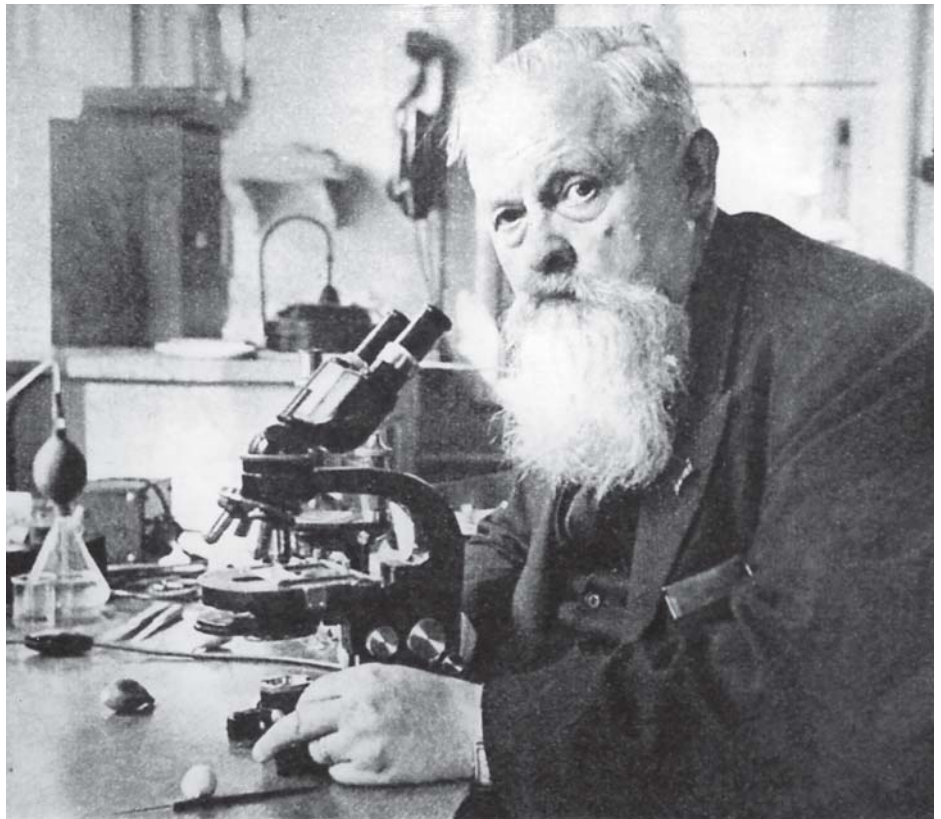

De bloembollengeschiedenis kent diverse grootheden die met hun prestaties de huidige generaties een dienst hebben bewezen. Deze ‘Toppers’ zijn geraapt uit ereleden van de (K)AVB en de laureaten van het Damesfonds. In deze aflevering aandacht voor Egbertus van Slogteren (1888-1968).

Tekst: Maarten Timmer
Fotografie: René Faas

Van Slogteren kreeg voor zijn werk de Nicolaas Damesmedaille

Alhoewel Egbert van Slogteren geen lid was van de Commissie Wetenschappelijk Onderzoek van het CBC had hij veel meer invloed dan zijn adviseurschap aangaf. Hij bepaalde in feite de verdeling en de besteding van de gelden die grotendeels naar ‘zijn’ LBO gingen. Zo ging een groot deel van het geld dat in het eerste jaar bij elkaar werd gebracht naar de bouw van bewaarcellen in het LBO en van een warenhuis bij het LBO voor het onderzoek naar geelziekte. Ook toen het LBO in februari 1928 gedeeltelijk afbrandde bood de CWO uitkomst. Als rijksgebouw was het niet verzekerd, maar de CWO had wel een brandverzekering afgesloten zodat de herbouw snel kon beginnen. Tijdens de algemene ledenvergadering van 15 december 1941 van de AVB hield Van Slogteren een inleiding over de bloembollencultuur en ‘hare technische problemen, een terugblik, een blik in de toekomst’. Daarin zei hij over de CWO dat die de generale staf van het grote leger van onze vakgenoten was die ‘tezamen onze strijdmacht, ons werkteam vormen’. Het was duidelijk wie de generaal was.

VIROLOGIE EN SEROLOGIE

Al in 1929 werd Van Slogteren geïntrigeerd door het voorkomen van zogenaamde mozaïekziekten die hij, in tegenstelling tot wat de praktijk toen dacht, hield voor een groot gevaar voor de teelt en de export. Samen met zijn medewerkster dr. Maria P. de Bruyn Ouboter stelde hij in 1936/1937 vast dat de mozaïekziekte bij narcissen werd veroorzaakt door een virus. Het betekende een belangrijke impuls voor het virusonderzoek en er verrees op het terrein van het LBO een virusvrije (luisvrije) kas met twaalf afdelingen. In 1938 bewezen

Van Slogteren legde basis voor serologie

beiden dat het virus door luizen werd overgebracht en in 1941 brachten ze twee publicaties uit. Een over de virusziekten in narcissen en een over die in tulpen. In de laatste toonden ze aan dat de zo geroemde gebroken tulpen uit de tijd van de tulpenwindhandel (1634-1637) in feite virusziek waren. Van Slogteren gaf ook de stoot tot het toepassen van de serologie als middel om virussen in planten te kunnen aantonen. Hij verwierf daarmee wereldfaam en het LBO ontwikkelde zich tot producent van antisera om virussen in tal van gewassen, zoals aardappelen, te kunnen aantonen.

HEATING IN TRANSIT

Van Slogteren vond dat als je de zieke plant onderzocht je ook de gezonde goed moest kennen. Vandaar dat hij samen met zijn medewerker dr. J. Beijer eind jaren twintig een groot programma voor broeierijonderzoek opzette. Zij ontdekten dat ook de omstandigheden tijdens het transport van bloembollen naar de Verenigde Staten van Amerika cruciaal waren. Goed behandelde bollen konden door te hoge transporttemperaturen, het zogenaamde heating in transit, volledig mislukken. Hij vond dat een zeer urgent probleem en vond ook dat de exporteurs zich maar weinig van zijn aanbe-

velingen aantrokken. In 1948 schreef hij daarover dat de grote massa zeer in gebreke bleef, de bollen te vroeg bleef verzenden en dat was zeer ten nadele van de reputatie van het product.

CWO (2)

Op zaterdagmorgen 11 april 1942 kreeg Van Slogteren ter gelegenheid van zijn 25-jarig ambtsjubileum de gouden eremedaille van het Nicolaas Damesfonds. Later die dag tijdens een lunch met het CBC bood het CWO hem een door Oskar Mendlik geschilderd portret aan. In 1953 werd zijn buitengewoon hoogleraarschap omgezet in een gewoon hoogleraarschap. Zo kon hij tot zijn 70e jaar aanblijven. Ook daarna bleef hij aan als betaald adviseur van het CWO. Dat leidde uiteindelijk tot een conflict met de nieuwe directeur van het LBO en het terugtreden van Van Slogteren in juni 1962. Van Slogteren was lid van de KNAW sinds 1953 en kreeg vanuit de KNAW op 25 juli 1966 de eerste Beijerinkmedaille. Het was de laatste van zijn vele onderscheidingen.

Omdat Van Slogteren (1888-1968) zowel erelid (1925) werd als de Nicolaas Damesmedaille ontving (1942) besteden we in twee afleveringen aandacht aan hem.